

Eindexamen Grieks vwo 2003-II

havovwo.nl

Antwoorden

Deel-
scores

Tekst 1

Maximumscore 1

- 1 (ἐπεὶ) οὐκέτι φαίνεται πομπή (regel 79).

Maximumscore 1

- 2 Vanaf de hoge rotsen zullen de Laestrygonen de schepen van Odysseus' makkers met rotsblokken bombarderen. / Doordat de ingang van de haven zo smal is kunnen de schepen van Odysseus' makkers niet ontsnappen aan de aanval van de Laestrygonen. Of woorden van overeenkomstige strekking.

Maximumscore 3

- 3 • De Homerische epen zijn het eindpunt van een lange mondelinge traditie, (die al in de Myceense tijd is begonnen) 1
• In de loop der eeuwen ontstond er een groot aantal formules / steeds terugkerende woordgroepen of versregels 1
• die de zanger in staat stelden zijn gedichten al improviserend te componeren 1
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Maximumscore 2

- 4 Door te vermelden dat twee makkers terug wisten te vluchten naar de schepen (regel 117).

Maximumscore 1

- 5 Regel 124

Maximumscore 2

- 6 • (τὴν δὲ γυναῖκα εἶρον) ὄσσην τ' ὄρεος κορυφήν (regel 112-113) 1
• οὐκ ἀνδρεσσιν εἰκότες / ἀλλὰ Γίγασιν (regel 120) 1

Maximumscore 3

- 7 a. regel 97-99 1
b. Door een snelle actie weet Odysseus (de mannen op) zijn eigen schip in veiligheid te brengen, maar de anderen / de andere schepen kan hij niet redden 2
Of woorden van overeenkomstige strekking
Geen deelscore toekennen bij 7b.

Tekst 2

Maximumscore 1

- 8 Regel 140
Fout rekenen: regel 142.

Maximumscore 1

- 9 Ὀκεανός X ...
 ↓
 Πέρση X Ἡέλιος
 ↙ ↘
 Κίρκη Αἰήτης

Niet fout rekenen, indien namen letterlijk uit de tekst zijn overgenomen.
Alleen scorepunt toekennen, indien alle namen op de juiste plaats zijn ingevuld.

Maximumscore 2

- 10 • Vertaalde tekst: hij gaat op onderzoek uit / hij regelt eten voor zijn makkers 1
• Regel 187-205: hij belegt een vergadering / hij activeert zijn makkers / hij verdeelt hen in twee groepen en neemt zelf de leiding over één groep 1

Eindexamen Grieks vwo 2003-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
11 ☐ Het gaat om wilde dieren / wolven en leeuwen, die zich nu gedragen als tamme dieren.	
Maximumscore 2	
12 ☐ Twee van de volgende mogelijkheden: - door het gebruik van ἄν met de conjunctivus (generalis) σαίνωσι - door het gebruik van het praesens φέρει - door het gebruik van het epische τε.	
Maximumscore 1	
13 ☐ Regel 213 Fout: regel 216-219.	
Maximumscore 2	
14 ☐ a. Motivering / situatie(schets) en aansporing	<u>1</u>
b. οὐ γάρ t/m ἀννεῖται (regel 190-192) en ἔνδον t/m γυνή (regel 226-228); ἀλλά-zin (regel 192-193 en 228)	<u>1</u>
Maximumscore 1	
15 ☐ In het verhaal over de Lotoseters.	
Maximumscore 2	
16 ☐ In regel 236 staat dat de toverkruiden bedoeld waren om de mannen hun vaderland te laten vergeten. In regel 240 staat dat na de betovering hun geest (en dus ook hun geheugen) nog geheel intact was.	
Maximumscore 2	
17 ☐ In regel 252 is Eurylochos de verteller, en die weet op dit moment niet wie de bewoonster van het huis is. In regel 210 is Odysseus de verteller, die de naam Circe achteraf (bij de Phaeaken) wél kan noemen.	
Maximumscore 2	
18 ☐ • Regel 252 begint met een dactylus (εὐρομεν: lang-kort-kort); door toevoeging van δ' zou de lettergreep -μεν lang worden, wat de onmogelijke volgorde lang-kort-lang zou opleveren.	<u>1</u>
• In regel 210 moet er juist δ' staan, omdat de (van nature korte) lettergreep -pov lang moet zijn.	<u>1</u>
Of woorden van overeenkomstige strekking.	
Maximumscore 1	
19 ☐ Eén van de onderstaande antwoorden: - de betoverde dieren - het optreden van Polites Fout rekenen: de beschrijving van het weefsel.	
Maximumscore 1	
20 ☐ οὐδέ τις αὐτῶν ἐξεφάνη (δηρὸν δὲ καθήμενος ἔσκοπιάζον) (regel 259-260)	
Tekst 3	
Maximumscore 3	
21 ☐ • Bij Apollodorus worden de makkers in verschillende dieren veranderd, niet alleen in varkens	<u>1</u>
• Bij Apollodorus ziet Eurylochos wat er met de makkers gebeurt, bij Homerus niet	<u>1</u>
• Bij Apollodorus gaat Odysseus pas met Circe naar bed nadat zijn makkers zijn onttoverd	<u>1</u>

Eindexamen Grieks vwo 2003-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Tekst 4	
Maximumscore 1	
22 ☐ Bij Vestdijk is het (niet alleen Circe, maar ook) Odysseus die toverkracht bezit.	
Maximumscore 1	
23 ☐ jaloezie / wraakgevoelens	
Afbeelding	
Maximumscore 3	
24 ☐ a. Het avontuur met Scylla	<u>1</u>
Fout rekenen: Charybdis	
b. Twee van de onderstaande drie antwoorden:	<u>2</u>
• de hondenkoppen	
• Scylla heeft een aantal makkers in haar handen	
• Odysseus (kansloos) met getrokken zwaard op het schip	

Eindexamen Grieks vwo 2003-II

havovwo.nl

4.2 Antwoordmodel voor de vertaling

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 25	
Maximumscore 2	
ἴξον δὲ σπειῖος γλαφυρὸν θεὸς ἠδὲ καὶ ἀνὴρ, (en) de godin en de man kwamen (aan) bij de gewelfde / holle / uitgeholde grot,	
δέ maar	1
ἴξον werkwoord(svorm) niet herkend	0
γλαφυρὸν glad / elegant	1
θεός god	1
θεὸς ἠδὲ καὶ ἀνὴρ een godin en een man	0
ἠδέ deze	1
θεὸς ἠδέ reeds godin	0
ἴξον ἠδέ ze kwamen reeds aan	1
Kolon 26	
Maximumscore 2	
καὶ ῥ' ὁ μὲν ἔνθα καθέζετ' ἐπὶ θρόνου en hij ging daar / toen zitten in / op een / de armstoel / zetel / troon	
Niet fout rekenen: ὁ μὲν de een	
ὁ μὲν zij	0
ἔνθα waar	0
ἔνθα toen (voegwoord)	0
ἔνθα niet vertaald	1
καθέζετ' verkeerd onderwerp	0
καθέζετ' deed zitten / deed plaatsnemen	0
ἐπὶ bij	0
θρόνου rechterstoel	1
Kolon 27	
Maximumscore 2	
ἔνθεν ἀνέστη Ἑρμείας, waarvan(daan) / waaruit / vanwaar Hermes was opgestaan,	
Niet fout rekenen: Ἑρμείας Hermeias	
ἔνθεν vandaar / van hier / hieruit	1
ἔνθεν daarop (als tijdsaanduiding)	0
ἔνθεν waardoor	0
ἀνέστη werkwoord(svorm) niet herkend	0
ἀνέστη opstond	0
Ἑρμείας niet als onderwerp vertaald	0
Kolon 28	
Maximumscore 2	
νύμφη δ' ἐτίθει πάρα πᾶσαν ἐδωδήν, (en / maar) de nimf / jonge vrouw zette bij hem allerlei voedsel neer,	
Niet fout rekenen: πᾶσαν ἐδωδήν al het / geheel het voedsel	
νύμφη een jonge vrouw	1
νύμφη bruid / pas gehuwde vrouw	0
ἐτίθει als praesens vertaald	1
ἐτίθει werkwoord(svorm) niet herkend	0
πᾶσαν verbonden met νύμφη	0
πᾶσαν zelfstandig vertaald	0

Eindexamen Grieks vwo 2003-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel- scores
Kolon 29	
Maximumscore 1	
ἔσθειν καὶ πίνειν, om te eten en te drinken,	
Niet fout rekenen: te eten en te drinken	
infinitivi vertaald zonder om te / te	<u>0</u>
infinitivi vertaald als zelfstandige naamwoorden	<u>0</u>
Kolon 30	
Maximumscore 1	
οἷα βροτοὶ ἄνδρες ἔδουσιν· zulke dingen als sterfelijke mensen / mannen / stervelingen eten;	
βροτοὶ ἄνδρες stervelingen en mensen / mannen	
ἔδουσιν vertaald als verleden tijd	<u>0</u>
ἔδουσιν werkwoord niet herkend	<u>0</u>
Kolon 31	
Maximumscore 2	
αὐτὴ δ' ἀντίον ἴζεν Ὀδυσσεύος θεῖοιο, (en / maar) zij zelf ging tegenover de goddelijke / door een god beschermde Odysseus zitten,	
αὐτὴ zij	
αὐτὴ dezelfde	<u>1</u>
ἀντίον tegen / tegenovergesteld	<u>1</u>
ἴζεν transitief vertaald	<u>0</u>
ἴζεν vertaald als praesens	<u>0</u>
Ὀδυσσεύος als onderwerp vertaald	<u>1</u>
θεῖοιο heilig / onbegrijpelijk	<u>0</u>
Kolon 32	
Maximumscore 3	
τῇ δὲ παρ' ἀμβροσίην δμωαὶ καὶ νέκταρ ἔθηκαν. (en) voor / bij haar zetten slavinnen / (dienst)maagden ambrosia / ambrozijn / godenspijs en nectar / drank der goden neer.	
τῇ daar	
τῇ daarlangs	<u>2</u>
tnesis niet herkend / παρ' als voorzetsel vertaald	<u>0</u>
ἀμβροσίην zalf / parfum voor goden	<u>0</u>
δμωαὶ niet als onderwerp vertaald	<u>1</u>
τίθημι maken (tot)	<u>0</u>
παρα-τίθημι toevertrouwen	<u>0</u>
	<u>1</u>

Eindexamen Grieks vwo 2003-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 33 Maximumscore 2 οί δ' ἐπ' ὀνεΐαθ' ἐτοΐμα προκείμενα χεΐρας ἴαλλον. (en) zij strekten hun handen / armen uit naar de (voor hen) gereed / bereid staande / liggende lekkernijen / de lekkernijen die voor hen klaar gezet waren.	
οί ἴαλλον hij / zij strekte	<u>0</u>
οί opgevat als dativus	<u>0</u>
ὀνεΐαθ' vertaald als lijdend voorwerp van ἴαλλον	<u>0</u>
ἐτοΐμα προκείμενα beide of een van beide verbonden met χεΐρας	<u>0</u>
ἐτοΐμα werkelijk / vervuld / bereidwillig	<u>0</u>
προκείμενα te wachten staand / voorgeschreven / voorbeschikt / weggeworpen	<u>0</u>
χεΐρας niet vertaald als lijdend voorwerp	<u>0</u>
ἴαλλον werkwoordsvorm niet herkend	<u>0</u>
Kolon 34 Maximumscore 2 αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος, en / maar nadat / toen zij genoten hadden van het / hun eten en drinken / drank,	
Niet fout rekenen: αὐτὰρ en dus / en nu / maar aan de andere kant / maar natuurlijk / en zoals te begrijpen is	
Niet fout rekenen: nadat zij genoten	
ἐπεὶ τάρπησαν toen zij genoten	<u>1</u>
ἐπεὶ omdat	<u>1</u>
ἐπεὶ want	<u>0</u>
ἐπεὶ niet als voegwoord vertaald	<u>0</u>
τάρπησαν verkeerd onderwerp	<u>0</u>
ἠδέ vertaald als ἦδη of ἦδε	<u>1</u>
ποτῆτος drinkbaar / vliegend	<u>0</u>
Kolon 35 Maximumscore 2 τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Καλυψώ, δῖα θεάων· nam bij hen Calypso, de stralende godin, het woord:	
Niet fout rekenen: τοῖς voor hen / van hen	
τοῖς voor / van hem	<u>0</u>
τοῖς met deze woorden	<u>1</u>
τοῖς niet vertaald	<u>0</u>
ἦρχε vertaald als praesens	<u>1</u>
Καλυψώ niet als onderwerp vertaald	<u>0</u>
Kolon 36 Maximumscore 1 “Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν’ Ὀδυσσεῦ, “Van Zeus afstammende zoon van Laërtes, vindingrijke / slimme Odysseus,	
Diogenes	<u>0</u>
Niet als vocativus vertaald	<u>0</u>

Eindexamen Grieks vwo 2003-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 37 Maximumscore 2 οὐτῶ δὴ οἰκόνδε (kolon 38) αὐτίκα νῦν ἐθέλεις ἰέναι; wil je (werkelijk / dan) zo nu meteen naar huis gaan?	
Niet vragend vertaald	<u>0</u>
οὐτῶ οἰκόνδε naar dat huis	<u>0</u>
οὐτῶ niet vertaald	<u>1</u>
αὐτίκα niet vertaald	<u>1</u>
ἐθέλεις wilde je	<u>1</u>
ἰέναι zijn / zenden	<u>0</u>
Kolon 38 Maximumscore 2 φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν naar je geliefde / eigen vaderland / vaderlandse grond	
φίλην vriend / vriendin	<u>0</u>
ἐς uit	<u>0</u>
πατρίδα geslacht / stam	<u>0</u>
γαῖαν aarde	<u>1</u>
De woorden σὺ δὲ χαῖρε καὶ ἔμπης. zijn voorvertaald.	
Kolon 39 Maximumscore 2 εἴ γε μὲν εἰδείης σῆσι φρεσὶν (maar) als je (werkelijk) zou weten / wist in / met je geest	
εἰ niet vertaald als voegwoord	<u>0</u>
εἰδείης je weet / je zult weten	<u>0</u>
εἰδείης je had geweten	<u>1</u>
εἰδείης verkeerd onderwerp	<u>0</u>
σῆσι woord / vorm niet herkend	<u>0</u>
φρεσὶν naamval niet herkend / onjuist weergegeven	<u>0</u>
De woorden ὅσσα τοι αἶσα κήδε' ἀναπλῆσαι zijn voorvertaald.	
Kolon 40 Maximumscore 2 πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι, voordat je aankomt / aangekomen bent / zult aankomen op vaderlandse bodem / in je vaderland,	
πρὶν niet vertaald als voegwoord	<u>0</u>
πατρίδα geslacht / stam	<u>0</u>
Indien ook in kolon 38 fout, hier niet opnieuw aanrekenen. γαῖαν aarde	<u>1</u>
Indien ook in kolon 38 fout, hier niet opnieuw aanrekenen. ἰκέσθαι verkeerd onderwerp	<u>0</u>

Eindexamen Grieks vwo 2003-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 41 Maximumscore 2 ἐνθάδε κ' αἰθι μένων terwijl je hier ter plekke blijft / wacht	
Niet fout rekenen: nevenschikkend vertaald met kolon 42	
ἐνθάδε hierheen	<u>0</u>
ἐνθάδε onder deze omstandigheden	<u>1</u>
μένων niet herkend als participium	<u>0</u>
μένων verkeerd onderwerp	<u>0</u>
Kolon 42 Maximumscore 2 σὺν ἐμοὶ τόδε δῶμα φυλάσσοις zou je (samen) met mij deze woning (wel willen) bewonen	
optativus weergegeven met kun je / zou je kunnen	<u>1</u>
τόδε die / dat / de / het	<u>1</u>
δῶμα tempel / mannenzaal / vrouwenvertrek	<u>0</u>
Kolon 43 Maximumscore 2 ἀθάνατος τ' εἴης, en je zou onsterfelijk (kunnen) zijn,	
Niet fout: ἀθάνατος goddelijk	
εἴης je bent	<u>0</u>
εἴης je zult zijn	<u>1</u>
Kolon 44 Maximumscore 2 ἰμειρόμενός περ ἰδέσθαι σὴν ἄλοχον, hoewel je verlangt je echtgenote / bedgenote te zien,	
ἰμειρόμενος passief vertaald	<u>0</u>
ἰμειρόμενος verkeerd onderwerp	<u>0</u>
ἰδέσθαι werkwoord(svorm) niet herkend	<u>0</u>
σὴν niet herkend als vorm van σός	<u>0</u>
ἄλοχον maagd	<u>0</u>
Kolon 45 Maximumscore 3 τῆς αἰὲν ἐέλδεται ἥματα πάντα." naar wie je altijd alle dagen verlangt."	
Niet fout rekenen: ἥματα πάντα iedere dag / de hele dag	
τῆς naar haar (nieuwe hoofdzin)	<u>2</u>
ἐέλδεται je verlangde	<u>2</u>
ἐέλδεται werkwoordsvorm niet herkend	<u>0</u>
ἥματα levensomstandigheden	<u>0</u>
ἥματα worpen (ἥμα)	<u>0</u>
πάντα niet verbonden met ἥματα	<u>0</u>